

det vilde være „militært forkasteligt, at de Befæstningsanlæg, der er en Betingelse for den fulde Udnyttelse af Flaaden, ikke bringes til Udførelse samtidig med, at Flaaden den 1. April 1913 skal være bragt op til sin fulde Styrke“. Heller ikke nu, da vi altsaa ere blevne bedre underrettede, nu da vi kunne læse den krigsministerielle Fremstilling ud fra en ny Forudsætning — nu, da vi have hørt, at det er noget, Ministeren er bleven nødt til ved andres Ordre, — og derfor kunne være opfordrede til at søge mellem Linierne, heller ikke nu kan man i Skrivelsen finde et eneste Udtryk, der blot glimtvis lader aner, at alle disse Foranstaltninger om Opførelse af Forter til Københavns Søforsvar, om Indkøb af Fæstningskanoner og Bestilling af svært Skyts og Miner, alt dette gaar Skrivelsens Forfatter kun til, fordi andres Ordre laa oppe i Ministeriet, hvad han ikke kunde vide, før han kom derind. Disse uanede Skrivelser, der laa dér, mødte dem, som sagt, de laa dér som Sager, der nu vare ganske udenfor de nye Ministres og den nye Forsvarsministers Magtomraade; men man finder i Skrivelsen intet Udtryk, hvorigennem der røbes Tungsind og Bitterhed over, hvad man her uventet er bleven nødt til, og heller ikke finder man i en eneste Vending et dulgt Smil, der for Vennerne kunde antyde, at alt dette vilde snart blive ganske anderledes, at disse Arbejder vare kun Begyndelser, som, om alt gaar efter Ønske til Sommer, snart ville blive standsede igen og aldrig ville blive bragte til Ende. Ordrene laa deroppe, sagde den højtærede Finansminister. Ordrene, som man løb paa deroppe, syntes ikke blot at have tilraabt den højtærede Finansminister: Vi ere Gerninger, Du skal udføre os, men de synes, naar man læser Forsvarsministerens Fremstilling til os, yderligere at have sagt: Vi ere Tanker, Du skal tænke os, og ogsaa der har Forsvarsministeren følt sig nødt til at lystre.

Jeg vender saa tilbage til Generaldebatten her den 17. Marts. Formiddagsmødet gik, og Aftenmødet, der blev meget langt, gik ogsaa. Først umiddelbart før Aftenmødet sluttede, lige op mod Midnat, tog Forsvarsministeren Ordet, efter at nu Debatten i to Møder igennem ganske væsentligt havde drejet sig om de Ord, hvormed han indledede Debatten i Formiddagsmødet straks efter Ordførerens Udtalelser. Saa endelig paa Faldrebet, ligesom Mødet skulde slutte, tog Forsvarsministeren Ordet og udtalte: „Den ærede Ord-

fører vendte tilbage til det, han var begyndt med i sit tidligere Foredrag, nemlig Arbejderne paa Saltholms Flak-Fortet og Charlottenlundfortet. Jeg vil dog, inden Forhandlingerne slutte, berolige ham paa det Punkt og give ham de Oplysninger, han trænger til. Grunden til, at Paabegyndelsen skrider frem, er ganske simpelt den, at Ordrene til Udførelsen af disse Arbejder ere givne af mine Forgængere. De bære to Navne, nemlig Navnet paa det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) og Navnet Holstein. I Ordre, underskrevne af dem, ligge Grunden til Arbejdernes Paabegyndelse. Denne Berigtigelse vil jeg give, inden Forhandlingerne slutter“. Det var den højtærede Forsvarsministers Ord. Det var en Erklæring ganske som Finansministerens. Her er ikke Tale om Henvisning til de vedtagne Love, ikke nogen Henvisning til, at Lov er Lov, men den bestemte Henvisning til, at dette er Arbejder, som udføres efter Ordre af Forgængerne. Medens den højtærede Finansminister i al Almindelighed nævnedes forskellige militære Foranstaltninger, der udførtes i Henhold til denne Ordre, nævner den højtærede Forsvarsminister netop det, som mest var kommet paa Tale under Debatten, Arbejderne paa store Dele af Københavns Søbefæstning, Paabegyndelsen af denne Søbefæstning, om Tiden for hvis Udførelse Loven kun siger dette ene, at det hertil anviste Beløb kan anvendes efter Forholdenes Natur i en Periode af 8 Aar. Loven indeholder intet om Summer, der kunne anvendes i det og det Finansaar, men siger kun, at de kunne anvendes i en Periode af 8 Aar efter Forholdenes Natur. Grunden til, at jeg bygger disse Forter, er simpelthen, sagde den højtærede Minister, at Ordren til Arbejderne var givet af mine Forgængere. Forklaringen fra begge Ministrene var altsaa her — men ganske i Modsætning til den højtærede Forsvarsministers Udvikling for os i den omtalte Skrivelse om Muligheden for Forsvarsarbejdernes Udsættelse — ikke den, at de følte sig som Regering forpligtede til at gennemføre de militære Love efter disses Forudsætninger og derfor ikke vilde have opsat ogsaa at begynde paa disse Arbejder, men at de vare stødte paa allerede udstedte Ordre, Ordre, som *de* ikke vilde have udstedt, men hvorved andre nu en Gang vare komne først, og som vare af en saadan Karakter, af en saadan uomstødelig og uafvendelig Art, at Ministrene dermed